

DECIZIE

13 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inatol-Agro”

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vero-Nadina” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inatol-Agro” cu privire la executarea obligațiilor contractuale

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015 prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vero-Nadina”, casată parțial hotărârea Judecătoriei Ocnița din 09 aprilie 2015 cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 26 ianuarie 2015, SRL „Vero-Nadina” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Inatol-Agro” cu privire la executarea obligațiilor contractuale.

În motivarea acțiunii a invocat că la 23 aprilie 2014 a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. V/It, prin care SRL „Vero-Nadina”, în calitate de vânzător a vândut cumpărătorului SRL „Inatol-Agro”, lunar, produse petroliere pe durata unui an calendaristic.

Suține că potrivit contractului menționat, plata pentru produsele petroliere se efectuează prin virarea mijloacelor bănești de către cumpărător la contul de decontare al vânzătorului, în avans sau în termen de 20 zile bancare din momentul livrării.

Menționează că conform procesului-verbal a decontărilor reciproce între vânzător și cumpărător, SRL „Inatol-Agro” nu a achitat suma de 216460 lei.

Afirmă că la 10 decembrie 2014, a expediat în adresa pârâtului o petiție cu privire la achitarea datoriei, atenționând despre adresarea în instanța de judecată în caz de neachitare a datoriei, care a fost recepționată de către acesta la 12 decembrie 2014.

Indică că potrivit pct. 3.4. din contractul menționat, părțile au stabilit achitarea unei penalități în mărime de 0,2 % din sumele neachitate pentru fiecare zi de întârziere, prin urmare, consideră că pârâtul este obligat și la plata unei penalități.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 625, 643 Cod civil, art. 5, 7, 166, 167, 174 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea datoriei în sumă de 216460 lei, a penalității în sumă de 50000 lei, a taxei de stat în mărime de 7995 lei, precum și cheltuielilor de judecată.

La 02 aprilie 2015, SRL „Vero-Nadina” a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul SRL „Inatol-Agro” datoria în mărime de 216460 lei, dobânda de întârziere în sumă de 20264 lei și taxa de stat în sumă de 7995 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Ocnița din 09 aprilie 2015 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015 a fost admis apelul declarat de SRL „Vero-Nadina”, casată parțial hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă acțiunea, încasat de la SRL „Inatol-Agro” în beneficiul SRL „Vero-Nadina” suma de 216460 lei cu titlu de datorie, suma de 6493,80 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru examinarea cauzei în prima instanță și suma de 4870 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru instanța de apel. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 22 ianuarie 2016, SRL „Inatol-Agro” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Consideră că instanța de apel, la examinarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material, nefiind aplicate prevederile art. 205 alin. (1) Cod civil.

Afirmă că argumentele instanței de apel sunt eronate și vin în contradicție cu probele anexate la materialele dosarului, circumstanțele pricinii și prevederile art. 205 alin. (1) Cod civil.

Remarcă că un careva contract în formă scrisă sau negocieri directe dinte SRL „Inatol-Agro” și SRL „Vero-Nadina” cu privire la vânzarea-cumpărarea produselor petroliere nu a avut loc, dar au avut loc negocieri între SRL „Inatol-Agro” și Ghenadie Buzilo, care s-a prezentat a fi reprezentantul SRL „Vero-Nadina” și a livrat motorină în cantitate de 13700 lei în sumă de 216460 lei, însoțind marfa la destinație și prezentând factura fiscală pe marfa data intimatului, totodată preluând în schimbul motorinei 90192 kg de porumb, încărcate în camioanele cu care acesta s-a prezentat în punctul de încărcare din sat. Gîrbova, r-nul Ocnița, fiind eliberate facturile de expediție în care, în calitate de beneficiar a fost indicat SRL „Vero-Nadina”.

Indică că instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor de fapt stabilite de instanța de fond precum că Ghenadie Buzilo colabora cu SRL „Vero-Nadina” și căuta potențialii cumpărători ai produselor petroliere cu care negocia în privința eventualelor vânzări.

Remarcă că instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor invocate în apel potrivit cărora SRL „Vero-Nadina” este de rea-credință, fiind vădită intenția intimatului de a se îmbogăți fără justă cauză.

Consideră că instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 19 din Legea contabilității.

Menționează că instanța de apel nu s-a expus și nu a dat apreciere probelor noi prezentate la examinarea cauzei în apel, încălcând astfel prevederile art. 373 alin. (2) CPC.

Mai notează că instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor invocate potrivit cărora compania de transport „M. L. Eximtrans” SRL a transferat în baza ordinelor de plată nr. 402 din 06 iunie 2014 și nr. 398 din 04 iunie 2014, sumele de 190000 lei și respectiv, 31865,60 lei în adresa SRL „Vero-Nadina” pentru semințele de porumb care au fost încărcate de la SRL „Inatol-Agro” în cantitate de 92444 kg și transportate la SRL „Vero-Nadina”, fiind eliberate și facturile fiscale cu indicarea în calitate de beneficiar SRL „Vero-Nadina”.

La 11 februarie 2016, prin intermediul Oficiului Poștal, SRL „Vero-Nadina” a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat și menținerea deciziei recurate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum denotă actele cauzei, SRL „Vero-Nadina” înaintând prezenta cererea de chemare în judecată, cu ulterioarele concretizări, a solicitat încasarea din contul SRL „Inatol-Agro” datoria în mărime de 216460 lei, dobânda de întârziere în sumă de 20264 lei și taxa de stat în sumă de 7995 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Judecând apelul declarat de SRL „Vero-Nadina”, instanța de apel a ajuns la concluzia de a-l admite, de a casa parțial hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a admis acțiunea, a încasat de la SRL „Inatol-Agro” în beneficiul SRL „Vero-Nadina” suma de 216460 lei cu titlu de datorie, suma de 6493,80 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru examinarea cauzei în prima instanță și suma de 4870 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru instanța de apel. În rest, a menținut hotărârea primei instanțe.

În susținerea opiniei date instanța de apel a reținut ca lipsit de suport probatoriu argumentul SRL „Inatol-Agro” precum că societatea a achitat SRL „Vero-Nadina” costul motorinei în sumă de 216469 lei prin livrarea a 90192 kg de porumb în baza facturii fiscale JB1803374 din 18 iunie 2014, deoarece factura fiscală JB1803374 din 18 iunie 2014, la care face referire SRL „Inatol-Agro”, nu conține funcția, numele, prenumele și semnătura cumpărătorului SRL „Vero-Nadina” și nu este aplicată ștampila societății.

Prin urmare, facturii fiscale JB1803374 din 18 iunie 2014 nu i se poate atribui caracterul unui document ce ar avea putere juridică, or, aceasta nu corespunde exigențelor art. 19 din Legea insolvenței.

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se doar la susținerile și probele prezentate de SRL „Vero-Nadina”, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului sub toate aspectele, inclusiv și probelor prezentate de SRL „Inatol-Agro”.

Astfel, la caz se constată că în ședința de judecată a instanței de apel din 10 noiembrie 2015, reprezentantul SRL „Inatol-Agro” a solicitat anexarea la materialele pricinii a două dispoziții de plată care confirmă că la data de 04 iunie 2014 „M. L. Eximtrans” SRL a transferat în baza ordinelor de plată nr. 398 din 04 iunie 2014 și nr. 402 din 06 iunie 2014 sumele de 190000 lei respectiv, 31865,60 lei pe contul SRL „Vero-Nadina” pentru porumb, considerând că acestea sunt semințele de porumb încărcate de la SRL „Inatol-Agro” în cantitate de 92444 kg pentru a fi transportate la SRL „Vero-Nadina”.

Deși demersul dat a fost admis, și actele menționate au fost anexate la materialele pricinii, instanța de apel a trecut cu vederea aceste probe, nu le-a examinat și nu le-a dat o apreciere cuvenită.

Acest fapt indică la examinarea unilaterală a pricinii, ce constituie o încălcare a dreptului SRL „Inatol-Agro” de a se bucura de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, precum și a principiului egalității armelor în proces.

În această ordine de idei este cert că omiterea de către instanța de apel de a supune controlului legalitatea hotărârii primei instanțe sub aspectul celor menționate și altor acte prezentate de parte, care au importanță pentru soluționarea corectă a pretenției deduse judecării, direct indică la examinarea superficială a apelului.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La judecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Inatol-Agro”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 01 decembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Vero-Nadina” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Inatol-Agro” cu privire la executarea obligațiilor contractuale, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu